

Rådet för begravningsfrågor

Riktlinjer för etiska ställningstaganden

Begravningsverksamheten är ett uppdrag från staten som överlämnats till Svenska kyrkan och Stockholm och Tranås kommuner. Verksamheten är skattefinansierad och omfattar alla medborgare. Uppdragets offentliga karaktär innebär att det är lagreglerat. Begravningslagen (1990:1144), begravningsförordningen (1990:1147) och kulturminneslagen innehåller regler som ska läggas till grund för verksamheten i tillämpliga delar.

En etisk hållning inom begravningsverksamheten tar sin utgångspunkt i lagstiftningen och ska präglas av respekt och pietet. Denna inställning måste omfatta den avlidna och de efterlevande och ska också vara grundläggande för all verksamhet i samband med begravning och skötsel av kyrkogårdar.

Riktlinjer för etiska ställningstaganden kan formuleras utifrån tre utgångspunkter.

1. Den döda kroppens integritet ska respekteras.

Detta innebär respekt för och pietet inför den döda kroppen och askan efter en avliden. Det gäller också såväl hantering av kista och urna som uppträdande i kroppens och kistans närhet.

Skälen för ett sådant förhållningssätt: Minnet av den avlidna ska respekteras och den döda kroppen är en symbol för den avlidna. Människovärdet är grunden till detta etiska ställningstagande.

2. Sörjande och allmänhet ska bemötas med respektfull hållning och hänsynstagande.

Detta innebär att man ska ta hänsyn såväl till de anhörigas som till den avlidnas önskemål. Eventuella motstridiga önskemål ska hanteras på ett sätt som medverkar till att man kommer överens. De som verkar inom begravningsverksamheten ska alltid visa ett värdigt uppträdande. Olika religiösa och kulturella traditioner i samband med döden ska respekteras. Också gravanordningar har ett symbolvärde och ska hanteras på ett värdigt sätt.

Skälen för ett sådant förhållningssätt: Begravningsverksamheten har en särskild betydelse för människor, något som kräver hänsynstagande i olika sammanhang. Det är viktigt att aldrig väcka anstöt eller såra någon.

3. God begravningskultur och ansvarsfull förvaltning.

Detta innebär att man alltid har en god organisation som innebär såväl att de anställda har en god arbetsmiljö som att arbetet bedrivs så kostnadseffektivt som möjligt. Säkerheten för anställda och allmänhet ska vara optimal och verksamheten ska ha ett offensivt miljötänkande.

Skälen före ett sådant förhållningssätt: Begravningslagen föreskriver att begravningshuvudmännen ska vinnlägga sig om en god begravningskultur. Även i detta sammanhang krävs öppenhet, tjänstvillighet och respekt för människovärdet.

I samtliga dessa tre punkter ingår också ett krav på omtanke om historiska värden och kulturarv.

Förutom dessa grundläggande ställningstaganden hänvisar vi till dokumenten *Etiska riktlinjer vid gravgrävning* (maj 2008) och *Riktlinjer för krematorieverksamheten* (maj 2011) som bilägges denna handling.

(Fastställda 2013-11-15)